

Ewaluacja w społeczeństwie wiedzy: wyzwania, dynamizmy, zagrożenia

Leszek Korporowicz
Uniwersytet Jagielloński

Toruń 25-26 maja 2010

O trzech powiązanych, lecz odmiennych bytach

- **Gospodarka oparta na wiedzy**
- **Cywilizacja wiedzy**
- **Spółeczeństwo wiedzy**

Zakłócenie równowagi wartości w systemie współczesnej wiedzy

- Trzy typy wiedzy i trzy typy ewaluacji według J.Habermasa

wiedza <i>technokratyczna</i>	ewaluacja biurokratyczna
<i>instrumentalna</i>	kontrolna
wiedza <i>rozumiejąca</i>	ewaluacja „wyjaśniająca” interpretująca
wiedza <i>emancypująca</i>	ewaluacja <i>rozwojowa</i> <i>prospektywna</i>

Rozumienie społeczeństwa wiedzy

- **Spółeczeństwo wiedzy**
- *jest typem organizacji społecznej, w której tworzenie i wykorzystanie wiedzy staje się strategicznym czynnikiem jego funkcjonowania i rozwoju, a sama wiedza kluczowym, dynamicznie rosnącym zasobem określającym warunki życia, system wartości oraz sposoby uczestnictwa w kulturze symbolicznej i życiu społecznym.*

Ewaluacja jako zaproszenie do rozwoju (Helen Simons)

- **Ewaluacja to refleksyjne rozpoznawanie wartości konkretnego działania lub obiektu w oparciu o przyjętą metodę i kryteria, w wyniku *uspołecznionego procesu*, którego celem jest jego poznanie, zrozumienie i rozwój**

Konteksty rozwoju współczesnej polskiej ewaluacji

- Początkująca świadomość metodologiczna i wczesna faza doświadczeń badawczych i społecznych
- Słabo wykształcona tożsamość badań ewaluacyjnych zamienianych często na audyt
- Zagrożenie biurokratyzacją i ewaluokracją zamkniętych systemów ewaluacji UE
- Wielorakie wyzwania rozwijającego się społeczeństwa wiedzy i społeczeństwa informacyjnego

Wyzwania społeczeństwa wiedzy

- **Redefinicja zasobów społecznych** - kapitału ludzkiego, potencjału pracy, kompetencji kulturowych
- **Synergetyczny charakter wiedzy**
- **Wzrost znaczenia poziomych struktur komunikowania i działania**
- **Refleksyjność instytucjonalna**
- **Wysoki poziom medializacji wiedzy**

Ewaluacyjne konsekwencje społeczeństwa wiedzy

- Synergetyczne kryteria ewaluacji
- Analiza działań projektujących, w postaci ewaluacji rozwojowej, **prospektywnej**, ewaluacji ekstrapolującej
- Analiza procesów, zmian i przewartościowań, a więc ewaluacja „**proaktywna**”, formatywna
- Analiza przepływów informacyjnych, strategii wiązania spraw, sprzężeń, a więc ewaluacja **dialogiczna**, dyskursywna

Ewaluacyjne konsekwencje społeczeństwa wiedzy

- Konieczność re-ewaluacji i meta-ewaluacji nadmiaru informacji ewaluacyjnej w dobie chaosu ewaluacyjnego społeczeństwa rytualnych ewaluacji
- Potrzeba rozwoju ewaluacji międzykulturowej w dobie procesów międzynarodowych transgresji działań, wartości i wiedzy
- Konieczność wykorzystania ewaluacji w procesach uspołeczniania transferu wiedzy, innowacji i technologii

Powstaje nowa, wielopostaciowa i wielopoziomowa przestrzeń ewaluacji

- **Nowe „piony” (struktury hierarchiczne) i nowe poziomy (zakresy i podmioty) badań ewaluacyjnych**
- **Procesy ewaluacyjne są dynamiką przepływów informacyjnych, ludzkich i instytucjonalnych o zmiennym często zdeterytorializowanym charakterze osadzonym w sieciowych strukturach społeczeństwa wiedzy**

Dziękuję za uwagę